От професионални умения към професионална общност: Седма група завърши третото ниво на обученията по детско правосъдие

Седма обучителна група завърши третото ниво от тристепенния обучителен курс по детско правосъдие по проекта „Темида вижда детето-2“ на Фондацията за развитие на правосъдието. Обучението бе на тема „Добри практики за провеждане на наказателни производства с участие на дете. Особености при престъпления в условия на домашно насилие. Техники за професионален интегритет“ и бе проведено от доц. Ива Пушкарова и Петя Попова в Луковит на 15-17.06.2026 г.

В обучението участваха 25 прокурори, следователи, съдии, разследващи полицаи, психолози и адвокати, преминали през предходните нива на програмата. Най-голям бе делът на прокурорите и следователите, но групата се отличаваше и със значително присъствие на съдии, психолози и представители на други професионални общности, работещи по случаи с участие на деца.

В обучението се включиха и двама нови участници, присъединили се експериментално към третото ниво, което даде възможност за допълнителна проверка на устойчивостта и приложимостта на обучителния модел.

Третото ниво бе разработено като завършващ етап от обучителния цикъл и постави акцент върху едни от най-сложните предизвикателства в детското правосъдие – престъпленията в условия на домашно насилие, психологическите механизми, които ги поддържат, рисковете от пристрастност при работата по подобни случаи и необходимостта от високи стандарти на професионален интегритет.

Програмата съчета интерактивни лекционни панели, работа в малки групи, решаване на усложнени казуси, симулации на координационен механизъм и практически упражнения по планиране и провеждане на разпит на дете. Особено внимание бе отделено на криминологичните особености на домашното насилие, профилите на жертвата и извършителя, психологическите механизми на зависимост и привързаност, както и на способността на професионалистите да съхраняват своята безпристрастност при работа по случаи с висока емоционална натовареност.

Подобно на предходните нива, най-висока оценка получиха практическите формати на обучение.

Симулациите, работата по казуси и провеждането на разпит на дете бяха определени като най-полезните и ангажиращи елементи на програмата. Наред с това обаче обратните връзки открояват още един резултат, който прави Седма група особено интересна. За много от участниците най-голяма стойност има не само съдържанието на обучението, а възможността да работят съвместно с представители на други професии, да защитават различни позиции, да обсъждат противоречиви решения и да достигат до общи изводи по сложни практически казуси.

Анализът на обратните връзки показва отчетлива еволюция в развитието на групата през целия тристепенен обучителен цикъл. Ако в първото ниво акцентът бе поставен върху комуникацията, управлението на конфликти и разбирането на собствените модели на поведение, а във второто – върху добрите практики при провеждане на наказателни производства с участие на дете и работата с уязвими участници в процеса, третото ниво бележи преход към по-висок порядък професионални компетентности.

Участниците вече не поставят във фокуса отделни техники и процесуални действия, а въпроси като професионалната безпристрастност, разграничаването между личен и професионален интегритет, рисковете от идентификация с жертва или извършител, умението за работа в мултидисциплинарна среда и необходимостта от постоянна професионална рефлексия.

Отговорите на въпроса за трите най-важни неща, които са научили, се концентрират около три ясно разграничими тематични ядра. Първото е свързано с разбирането на домашното насилие като сложен социален и криминологичен феномен – неговите форми, психологически механизми и отражение върху поведението на жертвите и извършителите. Второто е насочено към усъвършенстване на уменията за планиране и провеждане на разпит на дете, анализ на доказателствата и работа по случаи с участие на уязвими лица. Третото, и най-характерно за завършващото ниво на обучението, е свързано с изграждането на професионален интегритет, управление на пристрастията и съхраняване на професионалната независимост при вземане на решения.

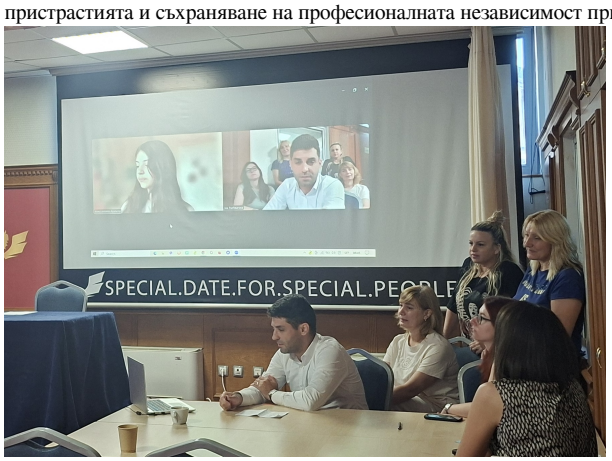

Особено показателни са отговорите на въпроса кое е било от най-голям интерес за участниците. За разлика от много други обучителни групи, при Седма група наред със симулациите и казусите изключително често се посочват работата в малки групи, различните гледни точки, професионалните спорове и достигането до общо решение. Това показва група, която вече не търси единствено нови знания, а изгражда способност за професионален диалог между различни институции и професионални общности.

Съществен резултат от обучението е и почти пълната липса на неудовлетворени очаквания. Когато участниците формулират заявки за бъдещи обучения, те са насочени към по-задълбочено разглеждане на домашното насилие, гражданскоправните аспекти на защитата на пострадалите, техниките за професионален интегритет и още по-интензивна практическа работа. Особено впечатляващо е многократно изразеното желание в бъдещи обучения да бъдат включени студенти, специализанти, кандидат-магистрати и млади професионалисти. Това показва осъзнаване на необходимостта от по-ранно изграждане на професионална култура и от по-тясна връзка между теорията и практиката.

Най-същественият резултат от третото ниво е развитието на споделено професионално разбиране между представители на различни институции. Ако първите две нива бяха насочени предимно към изграждане на индивидуални компетентности, третото ниво показва формирането на общ професионален език за обсъждане на сложни случаи, общи стандарти за работа с деца и по-добро разбиране на ролята на всяка институция в системата на детското правосъдие.

Седма група завърши обучението с обща средна оценка 4.70 от максимални 5.00 точки. Обратните връзки показват висока удовлетвореност от съдържанието и организацията на програмата, както и ясно осъзнаване на нейната практическа стойност за ежедневната работа на участниците.

С приключването на третото ниво участниците от Седма група завършиха пълния обучителен цикъл на проекта. Анализът на резултатите показва не само развитие на знания и професионални умения, но и формиране на устойчива мултидисциплинарна общност, способна да работи съвместно по едни от най-чувствителните и сложни случаи с участие на деца.

Проектът „Темида вижда детето-2“ се изпълнява за периода юли 2025 – юли 2026 г. от Фондация за развитие на правосъдието с подкрепата на семейна фондация „Лъчезар Цоцорков“ и в партньорство с Националния институт на правосъдието, Върховния касационен съд, Държавната агенция за закрила на детето, Националното бюро за правна помощ, Националната комисия за борба с трафика на хора, Съюза на юристите в България, Националната мрежа за децата, Центъра за изследване на демокрацията, Фондация П.У.Л.С., Фондация „Български адвокати за правата на човека“ и Центъра за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“.

18 Юни 2026